

Gregory Stump – Raphael A. Finkel:

Morphological Typology: From Word to Paradigm.

Cambridge – New York: Cambridge University Press 2013. XXIV + 402 s. Cambridge Studies in Linguistics, Vol. 138.

ISBN 978-1-107-02924-8.

Kdo se zabývá pražskou typologií, toho kniha nesoucí název Morfologická typologie zaujme a zájem je pak posílen i tím, že autoři slibují nabídnout zaručené metody pro uchopení a dokonce měření morfologické diverzity. Jak se dnes z konkurenčních důvodů často děje, označují i Stump a Finkel svůj přístup jako radikálně nový. A budeme-li novost měřit mírou obtížů při převyprávění jejich morfologie jazykem prostého morfologa, pak je jejich přístup skutečně dost nový: recenzent je dokonce toho názoru, že tlumočit hutný obsah této pozoruhodné knihy na několika málo stranách či dokonce v několika odstavcích by nemělo valného smyslu. Proto se omezí jen na to, že knihu laskavému čtenáři k pozornosti doporučuje; bát se čtenář nemusí, protože autoři se četbu snaží různě ulehčit, například i poměrně rozsáhlým glosářem užívaných termínů (s. 380–390). Odpustí-li tedy laskavý čtenář recenzentu, že ho na četbu nepředpřipravil, dovolí si recenzent vyslovit k Stumpově a Finkelově knize ještě alespoň dvě drobné obecné evaluativní poznámky; obě se ostatně týkají i jiných současných lingvistických pojednání, která chtějí být „typologická“ v anglosaském smyslu, to znamená neignorovat rozmanitost jazyků, resp. neužívat jazyky jen dekorativně jako zdroje příkladů pro teoretické formulace, a zároveň být co nejvíc exaktní a formulovat své závěry s obecnou platností. První poznámka je, že je sice chvályhodné mít matematickou exaktnost a ohromující statistická čísla založená na materiálu ze spousty jazyků; jen člověk přitom nesmí moc rychle přejít od jednotlivého jazyka a jeho deskripce k počítání, aby se mu pak nestalo, že si bude například myslet, že *r* v českém slově *bratr* je koncovka (jako Stump s Finkelem na s. 177), a celá exaktnost tak bude jen fiktivní. Druhá poznámka je, mírně pateticky řečeno, metafyzická: jaký je vlastně smysl celé té namáhavé práce, kterou autoři podnikli? Jak mi pomůže k lepšímu pochopení světa nebo alespoň jeho části tvořené morfologií to, že budu umět Stumpovou-Finkelovou metodou měřit diverzitu morfologických systémů? Recenzentovi je trochu líto, že na otázku po smyslu své namáhavé práce autoři nejen neodpovídají, ale ani si ji nepoložili; jejich kniha končí ve ztracenu neosobna počítačového algoritmu.

Bohumil Vykypěl

Institute of the Czech Language of the AS CR, v. v. i.

Veveří 97, 602 00 Brno

Czech Republic

vykypel@iach.cz